

SUOMEN LATU

ILMASTO- JA YMPÄRISTÖ- SUUNNITELMA 2024-2025

JOHDANTO

Tämä ilmasto- ja ympäristösuunnitelma on osa Suomen Ladun vastuullisuusohjelmaa, jonka muut osa-alueet ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, turvallinen toimintaympäristö sekä hyvä hallinto.

Vastuullisuusohjelma toteuttaa Agenda 2030 -tavoitteita ja siinä on otettu huomioon kestävyiden eri ulottuvuudet: sosiokulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys. Tämä ilmasto- ja ympäristösuunnitelma toteuttaa erityisesti ekologisen kestävyiden tavoitteita.

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma antaa työkaluja Suomen Ladun henkilöstölle, jäsenyhdistyksille ja luottamushenkilöille ympäristövastuun edistämiseen ja toteuttamiseen käytännössä. Suunnitelmassa hyväksytään myös järjestötason toimenpiteet ympäristövastuun edistämiseksi. Kannustamme ja ohjaamme Suomen Ladun jäsenyhdistyksiä ottamaan omassa toiminnassaan huomioon ympäristövastuun edistämisen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ, YHTEISKUNTASITOUMUS JA YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT

Suomen Latu edistää toiminnallaan sosiokulttuurista, taloudellista ja ekologista kestävyyttä. Ilmasto- ja ympäristöasioiden merkitys kasvaa yhteiskunnassa yleisesti ja siten myös ulkoilussa. Ulkoilemme pääosin luonnossa ja Suomen Ladun arvojen mukaisesti haluamme, että ulkoilemme hyvinvoivassa ympäristössä nyt ja tulevaisuudessa. Liikumme lihasvoimalla, kannustamme lähiulkoiluun ja korostamme lähiluonnon merkitystä ulkoiluympäristönä.

Toimintaympäristön muuttuminen, ilmastonmuutos ja monimuotoisuuden heikkeneminen vaikuttavat myös Suomen Ladun toimintaan. Talvilajien harrastusmahdollisuudet ovat jo eriytyneet eri puolilla Suomea ja tämä kehitys jatkuu myös tulevaisuudessa. Maastoa suojaavan lumipeitteen väheneminen ja vesisateiden lisääntyminen talvisin voimistavat eroosiota, mikä korostaa tarvetta ohjata ulkoilua paremmin kulutusta kestäville alueille ja kestäväyttä ulkoilu- paikkoja.

Teemme yhteiskunnallista vaikuttamistyötä ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi sekä laadukkaiden ulkoiluympäristöjen säilymiseksi ja lisäämiseksi. Vaikutamme myös siihen, että toimintaympäristön muutokset huomioidaan ulkoilualueiden suunnittelussa. Tavoitteenamme on, että toimintamme kielteiset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pienet. Emme jätä jälkiä luontoon.

Suomen Latu on tehnyt kaksi Sitoumus2050-yhteiskuntasitoumusta. Ensimmäisessä sitouduttiin järjestötason kestävä toiminnan kehittämiseen ja kirjaamiseen. Toisessa toimintaa konkretisoitiin yhdistystasolle Oma muki mukaan -yhteiskuntasitoumuksen kautta.

Suomen Latu Kiilopäällä edistämme kestävä matkailua, jossa otamme huomioon ekologisen, sosiokulttuurisen ja taloudellisen ulottuvuuden. Suomen Latu Kiilopäälle myönnettiin Business Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelman kestävä matkailun merkki sekä Green Key -jatkosertifikaatti vuonna 2022. Kiilopää täytti kaikki STF-ohjelmassa vaaditut kestävä matkailun kehittämisen edellytykset.

SUUNNITTELEMME YHDESSÄ JA VIESTIMME ASIASTA

Suomen Ladun ilmasto- ja ympäristösuunnitelma tehdään kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Suunnitelma hyväksytään Suomen Ladun hallituksessa ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain. Suunnitelma päivitetään kahden vuoden välein.

Suunnitelmasta viestitään mm. Suomen Ladun eri verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja Latu&Polku-lehdessä, jotta sen tavoitteet otetaan osaksi jokapäiväistä työtä niin järjestötasolla kuin jäsenyhdistyksissäkin.

Suunnitelmasta käydään avointa keskustelua henkilöstön kesken, ja se on osa uuden työntekijän perehdytysmateriaalia. Suunnitelma esitellään järjestön luottamusjohtolle ja jäsenyhdistyksille järjestön kokouksissa. Suunnitelmaa pidetään esillä jäsenyhdistyksille suunnatuilla verkkosivuilla ja sen sisällöstä viestitään aktiivisesti. Yhdistystoimintaan tarkoitetut kestävä kehityksen työkalut kannustavat jäsenyhdistyksiä muokkaamaan omaa toimintaansa entistä kestävämmäksi.

PITKÄJÄNTEISTÄ TYÖTÄ EKOLOGISEN KESTÄVYYDEN EDISTÄMISEKSI

Suomen Ladun toiminnassa huomioidaan ekologinen kestävyys laaja-alaisesti. Se liittyy ulkoilun lajitoimintaan, lasten ja perheiden toimintaan, vaikuttamiseen ja viestintään, eli kaikkeen siihen mitä teemme. Toimintamme vahvistaa osallistujien luontoyhteyttä. Esimerkiksi koulutustoiminnassa metsämörri-toiminnan viesti on luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja luonnon vaalimista edistävä. Ohjaajakursseilla yhtenä osana on lajin ympäristövaikutusten minimoiminen. Olemme koonneet eri lajeista ja olosuhteista etikettejä, joilla ohjaamme vastuulliseen ulkoiluun. Olosuhdehankkeissa huomioimme kestävyyden eri ulottuvuudet.

Seuraavassa on esitelty Suomen Ladun toimistoon, Kiilopäähän ja jäsenyhdistyksiin liittyvät ekologisen kestävyyden kysymykset.

TOIMISTO

Suomen Ladun toimistotiloissa Helsingin Olympiastadionilla toimimme jo monella tavalla ympäristövastuullisesti. Lajittelemme jätteet, järjestämme omat tapahtumat mahdollisuuksien mukaan julkisilla kulkuvälineillä saavutettavissa paikoissa ja kannustamme kimppakyyteihin. Järjestön kokouksen kokouspaikan yhtenä valintakriteerinä on kohteen ympäristöystävällisyys ja saavutettavuus julkisilla kulkuvälineillä. Toimiston hankinnoissa kiinnitämme huomiota hankintojen tarpeellisuuteen ja ympäristöystävällisyyteen.

Suomen Ladun toimiston hiilijalanjälki laskettiin vuoden 2021 aikana Helsingin yliopiston kehittämällä Hiilifiksu-laskurilla, joka on suunnattu erityisesti järjestöille.

KIILOPÄÄ

Suomen Latu Kiilopäällä on toteutettu useita erityisesti ekologiseen kestävyysliikkeen liittyviä toimenpiteitä, kuten maalämmön käyttöönotto (2015), toisen huoltoauton vaihtaminen sähköautoksi (2019) ja päästöttömään tuulisähköön siirtyminen (2020). Saimme Business Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelman kestävän matkailun merkin (2022), kun Kiilopää täytti kaikki ohjelmassa vaaditut kestävän matkailun kehittämisen edellytykset. Kestävän matkailutoiminnan osoituksena Kiilopäälle myönnettiin myös Green Key -jatkosertifikaatti (2022).

Näitä ohjelmia noudattamalla varmistamme jatkosakin Kiilopäällä vastuullisen ja kestävän kehityksen mukaisen toiminnan.

JÄSENYHDISTYKSET

Jäsenyhdistyksille vuonna 2020 tehdyn toimintaympäristökyselyn perusteella kestävä kehitys suhtaudutaan myönteisesti. Merkittävä osa (61 %) vastanneista jäsenyhdistyksistä toimii aktiivisesti kestävä kehityksen edistämiseksi. Roskaton retkeily, merkittyjen reittien käyttäminen, sosiokulttuurinen kestävyys, välineiden vuokraus, kimppakyytien järjestäminen ja joukkoliikenteellä kulkeminen ovat yhdistysten arkea.

Jäsenyhdistyksissä tunnustetaan useita käytännön toimia, joilla ilmasto- ja ympäristöystävällistä ulkoilua voi edistää. Yhdistyksille tarjotaan koulutusta, tukea ja tiedotusta vastuullisuudesta. Tehostamme Oma muki mukaan -yhteiskuntasitoumuksen täytäntöönpanoa.

Yhdistysten käytössä on vastuullisuuden varustereppu sekä itsearviointi vastuullisuuteen. Näiden käytöstä jatketaan viestintää ja koulutusta. Vapaaehtoisten toivotaan myös itse ylläpitävän edellä mainittujen työkalujen jatkuvaa kehittämistä.

SUOMEN LADUN ILMASTO- JA YMPÄRISTÖTAVOITTEET SEKÄ TOIMENPITEET

TAVOITTEET

ILMASTOPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN

Ilmastotavoitteemme ovat pidemmän aikavälin tavoitteita ja ne ulottuvat kunkin kaksivuotissuunnitelman kautta pidemmälle. Tavoitteemme on, että toimintamme on mahdollisimman vähäpäästöistä. Suosimme lähiulkoilua ja kannustamme vähäpäästöiseen matkustukseen. Tavoittelemme sitä, että tapahtumiemme ja kiinteistöjemme jätehuolto on esimerkillistä. Tavoitteenamme on tarjota ruokailussa myös kasvisvaihtoehto, vähennämme lihan käyttöä ja mahdollisuuksien mukaan suosimme paikallista. Vähennämme suunnitelmallisesti energian ja materiaalien kulutusta. Suosimme ympäristöystävällisiä materiaaleja. Suosimme vihreää sähköä ja huolehdimme kiinteistöjen energiatehokkuudesta. Tarjoamme ulkoilijoille mahdollisuuden vuokrata ulkoiluvälineitä ja -varusteita jäsenyhdistysten, Paloheinän ja Kiilopään kautta.

LUONNON KUNNIOITTAMINEN JA VAALIMINEN

Ympäristötavoitteemme ovat pidemmän aikavälin tavoitteita ja ne ulottuvat kunkin kaksivuotissuunnitelman kautta pidemmälle. Luonto on tärkein ulkoiluympäristömme. Meille merkittäviä arvoja ovat luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja luonnon rauha. Toimintamme tarjoaa kaikille mahdollisuuden saada luonnon terveysvaikutuksia.

Käytämme jokamiehenoikeuksia vastuullisesti. Vältämme kasvillisuuden ja maaperän kuluttamista ja eläimien häiritsemistä. Luonnonsuojelualueilla käytämme lumettomana aikana pääosin merkittyjä reittejä. Neuvomme ulkoilijoita liikkumaan vastuullisesti luonnossa.

Kun uusia luonnonsuojelualueita perustetaan, pyrimme vaikuttamaan siihen, että suojelusta huolimatta ulkoilun edellytykset säilyisivät ottaen kuitenkin huomioon luonnonsuojelun reunaehdot.

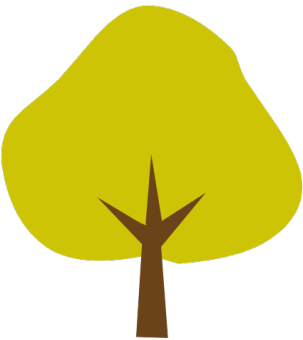
TOIMENPIDESUUNNITELMA
2024-2025

AGENDA 2030 TAVOITE

TOIMENPITEET

TOIMENPITEET ILMASTO-
PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEEN

15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ	13 ILMASTOTEKOJA	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA	Lisäämme tapahtumiin ympäristövastuullisuuden ohjeistuksen (esim. oma muki mukaan, kierrätys, julkinen liikenne).
	13 ILMASTOTEKOJA	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT	Pyrimme järjestämään koulutukset ja tapahtumat paikoissa, jotka ovat saavutettavissa julkisella liikenteellä tai kimppekyydeillä.
	13 ILMASTOTEKOJA	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA	Käytämme sähköisiä järjestelmiä koulutuksissa, kokouksissa, laskutuksessa ja viestinnässä.
	13 ILMASTOTEKOJA	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT	Teemme suunnitelman toimiston hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

**TOIMENPITEET
LUONNON
KUNNIOITTAMISEEN
JA VAALIMISEEN**

AGENDA 2030 TAVOITE

TOIMENPITEET

Tuemme jäsenyhdistyksiä paikallisessa ulkoiluolosuhteiden vaikuttamistyössä.

Viestimme ja vaikutamme siihen, että ulkoilun ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman pieniä.
Laadimme lajietikettejä, joissa huomioimme ulkoilulajien ympäristövaikutukset.
Edistämme luontokasvatusta. Jaamme osaamista luonnon lukutaitoon liittyen (esim. lajintunnistus, luontotyytit).

Ylläpidämme koulutusaineistoa ja koulutamme jäsenyhdistyksiä siihen, miten ne voivat vähentää ympäristö- ja ilmastovaikutuksia omassa toiminnassaan (Vastuullisuuden varustereppu).

Viestimme jokamiehen oikeuksista ja -velvollisuuksista.